gotówką. CENA GR. 20

NOWINY PODHALAŃSKIE

aktualne i niezależne czasopismo zdrojowiskowe i gospodarczo-społeczne

Nr. 1 Nowy Sącz, dnia 10 stycznia 1939 Rok V

Rozpoczynamy piąty rok istnienia.

Z numerem dzisiejszym wchodzimy w piąty rok naszego wydawnictwa. Jest to data dla nas ważna i pamiętna, przypomina nam bowiem szereg lat naszego trudu i naszej pracy, która szczególnie w dzisiejszych czasach jest naprawdę ciężką i wymaga wiele energii i samozaparcia się.

Piąty rok pracy na terenie dziennikarskim Podhala to wysiłek nie lada, jeśli weźmiemy pod uwagę, że równocześnie ukazują się i inne czasopisma a czytelnictwo, co jest dowiedzionym — ostatnio ogromnie upada. Ileż to tygodników w międzyczasie powstało, aby po dwu czy trzech numerach upaść i nie ukazać się więcej. My — ku naszemu wielkiemu zadowoleniu a i pewnej zrozumiałej dumie wkraczamy, pełni entuzjazmu i nowej energii w piąty rok pracy, nie tylko utrzymując dotychczasowy teren podhalański, ale obejmując zwolna dalsze terena podkarpackie, gdzie pismo nasze również mile jest widzianym.

To, że się rozwijamy i że idziemy naprzód, zawdzięczamy, po za własnym wysiłkiem przede wszystkim naszym wiernym Czytelnikom, Prenumeratorom i Przyjaciołom, którzy rozumiejąc szlachetnie nasz trud, wspierają nasze publicystyczno-wydawnicze zamierzenia. Składając Im przeto, w tej pamiętnej dla nas chwili szczere podziękowanie za zaufanie, jakim nas raczą darzyć — zaznaczamy, że dążeniem naszym będzie wzmocnienie naszej pracy, którą wykonywaliśmy i na przyszłość wykonywać będziemy w zrozumieniu dobrze pojętego interesu społecznego. Wierząc głęboko, że dążenia nasze znajdować będą i nadal zrozumienie, w szerokich rzeszach naszych Przyjaciół, rozpoczynamy ten piąty nasz rok pełni zaufania i wiary w ogólne zrozumienie naszych zadań regionalnych, przyrzekając sobie a i czytającemu nas Społeczeństwu iść dalej wytyczoną drogą ideowego popierania tych wszystkich poczynań, które zmierzają do wzmocnienia i skrzepnięcia regionalnych naszych sił podhalańskich i podkarpackich.

Sezon zimowy w zdrojowiskach

Rozpoczęty Świętami Bożego Narodzenia sezon zimowy naszych zdrojowisk wykazuje ogromne nasilenie gości świąteczno-zimowych, którzy — przeważnie z miast stołecznych — zjeżdżają masowo, by w śnieżnej ciszy naszych gór spędzić mile swe wywczasy świąteczne.

Oczywiście rej wodzi Zakopane i Krynica, gdzie zjechał, wedle zapodania prasy codziennej „Sejm i Senat" — również jednak i inne zdrojowiska zimowe, jak Rabka, Żegiestów, Piwniczna, Szczawnica i inne cieszą się dużą frekwencją zimową, mimo iż zasadnicze, zorganizowane sezony zimowe dopiero pewnego rodzaju: zaczątkiem.

Śliczną jest zima na Podhalu, szczególnie — jeżeli jest podobną zimie tegorocznej. Gęste opady śnieżne i wysoka powłoka śniegowa, sprzyjająca sportowi narciarskiemu, niezbyt ostry a jednakże stały mróz, ścinający lud dla hokeja i ślizgawki, a wreszcie prześliczne tereny dla sanny — ściągają — nie dziwota mnóstwo gości, którzy — choćby przez krótki okres wykorzystują dary naszej zimowej, podhalańskiej przyrody.

Trzeba przyznać równocześnie, że i zdrojowiska, rozumiejąc walory zimy przygotowują się do sezonu w sposób należyty i maximum zimowej przyjemności — przynoszący.

Nowiny z Jasła.

Chcąc zaznajomić Czytelników z wydarzeniami ostatnich czasów, zapodać muszę na wstępie, że Srebrnymi Krzyżami Zasługi zostali udekorowani pp. mgr. Zbigniew Pykosz, referent bezp. tut. Starostwa, za zasługi dla Polonii zagranicznej — oraz referent Apolinary Rudnicki, za pracę społeczną; bronzowy Krzyż Zasługi otrzymał również p. Jan Machowicz, funkcjonariusz tut. Starostwa.

Dnia 4 grudnia ub. r. odbyło się poświęcenie nowozbudowanego 114 m. długiego mostu, na Wisłoce — pod Osiekiem, zaś 8 t. m. poświęcenie mostu na Jasiołce, pod Tarnowcem. Wspaniałe te wyniki pracy samorządowej są widomym znakiem energicznego i rozumnego ujmowania sprawy przez władze samorządowe i administracyjne. Obecnie należałoby poprawić drogę: Krajowice — Wróblowa oraz pewne mosty na Wisłoce, aby połączyć z wygodnym traktem lewobrzeżne gminy i gromady.

Z pracy społecznej zanotować należy dwa Zjazdy Powiatowe, a to Delegatów Zw. Strzeleckiego, który odbył się dnia 11 ub. m. i zgromadził około 100 reprezentantów Z. S.; prezesem nowego zarządu został p. mgr. Barnaś, sekretarz T. W. P. Drugi zjazd delegatów Zw. Rezerwistów odbyty dnia 18 ub. m. wybrał prezesem kpt. Zossla. Również w grudniu odbyła się uroczysta wieczornica, z okazji 10 letniej pracy Zw. Obyw. Pracy Kobiet, który to związek, dzięki energicznej i pełnej poświęcenia pracy, prezeski swej dyr. Breitmerowej rozwija swą działalność nadzwyczaj owocnie.

Akcja pomocy zimowej rozwija się również w całej pełni. W Jaśle udziela się pomocy 160 rodzinom bezrobotnych ponadto dożywia się około 1000 dzieci. W akcji tej współpracuje poważnie, w powiecie Związek Młodzieży Ludowej, którego ogólna ruchliwość i działalność zasługują na podniesienie. I tak np. ostatnio rozpoczęto w Lipniku budowę Domu Gromadzkiego, właśnie z inicjatywy Z. Młodz. Lud. [przy M. T. R.] Lipnik, to wieś odległa, zabita niejako deskami, więc powstanie podobnej placówki przyczyni się niezawodnie do podniesienia i uspołecznienia tamtejszej ludności. Akcję tę winny poprzeć bezwarunkowo władze i postarać się o konieczne, dla dalszej pracy fundusze.

Jest jednak i wiele bolączek a do najważniejszych zaliczyć musimy słabe oświetlenie elektryczne, wywołane brakiem należytych maszyn. Byłby już czas najwyższy, aby nareszcie oświetlić miasto prądem z Zagłębia krośnieńskiego.

Fjan.

Historyczne Krosno.

Prócz cennych inwestycyj gospodarczych dnia dzisiejszego, posiada Krosno i powiat bogate zabytki historyczne, owiane licznymi pięknymi legendami I tak wymienić tu musimy kościół parafialny z 1646 r., z dwoma zabytkowymi rzeźbionymi ołtarzami, w stylu gotyckim i licznymi, cennymi historycznie obrazami (Św. Kazimierz), które niestety niszczeją w zaniedbaniu, daremnie oczekując renowacji. Dalej wartościową pamiątką jest dobrze zachowany, zabytkowy kościół O. O. Franciszkanów, z grobami. Oświęcimów, kościół O. O. Kapucynów, zbudowany z kamienia odrzykońskiego, wreszcie pałac arcybiskupi (herb z r. 1640) gdzie obecnie znajduje pomieszczenie prywatne gimnazjum żeńskie. Piękną pamiątką jest zamek w Odrzykoniu, ze śladami podziemnego przejścia, liczne herby na podziemiach budynków w Krośnie, wreszcie zabytkowe dzwony, o czym w następnym numerze specjalny artykuł.

Z ruchu nafty w Krośnie.

Wracając do inwestycyj naftowych stwierdzić musimy znaczny rozwój rafinerii W. Stawiarskiego, która pod energicznym kierownictwe mdyrektora Wiena zatrudnia ostatnio wielką liczbę robotników. Kopalnia „Ostoja“ w Klimkówce otrzymała z ramienia spółki francuskiej „Paris-Maroc Holding de France“ nowy zarząd, ze znanym specjalistą naftowym inż. Bauckenrothem na czele, który napewno podwyższy produkcję kopalni. Część terenów przechodzi ostatnio w dzierżawie na „Klementynę“, kierowaną przez dyr. S. Jungermana, który odznacza się nie mniejszą aktywnością, jeśli weźmiemy pod uwagę, że produkcję półtora wagonu z przed lat dwu, potrafił doprowadzić do wagonów dziesięciu! Jednym słowem: nafta się rusza!

Biecz.

(Zadania przyszłej Rady Miejskiej. — Chronić zabytki!! — 350 lecie Kromera. — Co zrobił dotąd Magistrat? — Odznaczenia. — Budowa Domu Ludowego. — Tereny naftowe miasta. — Brak boiska sportowego.)

Również hasłem Biecza przy wyborach samorządowych jest idea kon solidacyjno-gospodarcza a pole pracy dla nowej rady jest b. rozległe i ważne. W pierwszej linii najaktualniejszą programowo sprawą jest kwestja budowy wodociągów i kanalizacji, dalej należyta i nowoczesna przebudowa miasta wrcszcie właściwy i gorliwy remont zabytków miejscowych.

A zabytki te przedstawiają faktycznie historycznie i etnograficznie ogromną wartość, jeśli weźmiemy pod uwagę np. basztę Katowską (XIII wiek), dom M. Kromera, wieżę zabytkową i w. i. Tow. Przyjaciół Ziemi Bieckiej, na którego czele stoi powszechnie ceniony entuzjasta OO. Gwardian Szelągowski — stara się o programową akcję, cóż kiedy np. projektowane Muzeum Ziemi Bieckiej, które ma już sporo eksponatów (świątki, obrazy, broń, moździeże) nie ma własnego locum i tymczasowo musi korzystać z gościny klasztoru. Towarzystwo to, w związku z 350 leciem Kromera, projektuje na marzec 1939 r. poważne uroczystości historyczne a dowodem rozmachu niech będzie to, że zwraca się ono do Min. Poczt. o wydanie specjalnego znaczka z podobizną wielkiego humanisty. Sprawa zabytków nie jest tylko historycznym nakazem ale interesem, że tak powiemy dla miasta realnym, ich bowiem należyta propaganda winna pobudzić szeroki ruch turystyczno-letniskowy, co dla ziemi bieckiej nie jest bynajmniej obojętnym.

W związku z planem prac nowych przyszłej Rady, nie można pominąć tego, co dotąd zrobiono. I tak wybudowano kosztem 18.000 zł. nowy most na Ropie, położono 800 metrów nowego chodnika, odnowiono ratusz i szkołę żeńską, zelektryfikowano przedmieścia, zaprojektowano budowę i plany nowej rzeźni — wreszcie spłacono kilkanaście tysięcy długów. Praca faktycznie owocna. Nie można przy tym zapominać, że gmina ma własne tereny naftowe, częściowo wydzierżawione, które rokują możliwość poważniejszej eksploatacji, jeśli weźmiemy pod uwagę, że np. fma Schinder wywierciła 3 otwory ropodajne. Terenami tymi winno miasto zainteresować jak najszerszy ogół kapitalistów.

Z osobistych zamieścić musimy objęcie probostwa przez przew. ks. Kanonika Bogumiła Stawarza, cenionego kapłana i działacza społecznego z Przyszowej ad Limanowa, który objął urząd po śp. ks. dziekanie Sidorze, pamiętnym z zapisu 15 tys. złotych na cele ubogich. Również posterunek PP. objął nowy Komendant st. przod. Jan Tworek, odznaczony Krzyżem Zasługi, który swą energią i taktem zyskał od pierwszych dni uznanie ludności. Odznaczonymi ostatnio za prace samorządowe zostali pp. burmistrz Ludwik Müller, sekretarz Zarządu Miejskiego Stanisław Kodyś oraz komendant Straży Pożarnej Józef Wojdyło, uzyskując Srebrne Krzyże Zasługi.

Ostatnio w trakcie jest budowa Domu Ludowego, którą prowadzi miejscowy Oddział Z. S. oraz Zw. Młodz Ludowej. Dla spraw młodzieżowych, w ramach powiatowego Komitetu P.W. i W.F. stworzono ostatnio podkomitet dla Biecza, który niezawodnie przystąpi do pracy, której jest wiele. I tak np. brak jest boiska sportowego, które jest przecież podstawą rozwoju wychowania fizycznego.

Z okazji święta 20 lecia Niepodległości przemianowano ulicę Kolejową na „Niepodległościową“; pięknie, że ulica jest obsadzona drzewkami — jednakże reprezentacyjną ulicę należy koniecznie należycie oświetlić!

Kronika Iwonicza.

Odznaczenia. Złotym Krzyżem Zasługi odznaczeni zostali: ks. N. Rafa i dr. Józef Aleksiewicz, za pracę na polu społecznym. Bronzowy K. Z. otrzymali: pp. A. Rygiel, J. Fryc, P. Nycz, J. Ambicki, Z. Rzewuski i A. Szczepanik.

Nowa skocznia narciarska. Iwonicki Klub Narciarski przystąpił w Iwoniczu do budowy nowej dużej skoczni narciarskiej, umożliwiającej w przyszłości urządzenie zawodów narciarskich o szerszym zakresie. Skocznia zostanie oddana do użytku narciarzy już w obecnym sezonie.

Walne zebranie Zw. Rez. i ochotników zaolziańskich. W Świetlicy Związku Strzeleckiego odbyło się walne zebranie Związku Rezerwistów oraz byłych Ochotników powstańców Ochotniczego Korpusu Zaolziańskiego, na którym zebrani postanowili po wysłuchaniu referatów delegata Komendy Okręgu Zw. Rezerwistów oraz Dr. Józefa Aleksiewicza, majora — przystąpić jako ćwiczący członkowie do miejscowego Koła Związku Rezerwistów.

Adam Trzyna, Iwonicz Zdrój.

NAFTA... NAFTA...

(Dokończenie)

Doszedłszy bowiem do wniosku, że dotychczasowe sposoby wiercenia nie nadają się do wiercenia szybów głębokich, ściąga do zachodniej Małopolski Mac Garweya i Bergheima, na podstawie wiadomości o wynikach ich wierceń w Niemczech. Wtedy to na całym Podkarpaciu na wzgórzach, nizinach i urwistych brzegach zarysowały się smukłe kanadyjskie wierze wiertnicze, zawrzała praca, a z wież rozbrzmiewała melodia górnika naftowego: „Heja-hej-ja-gotów". Szczepanowski zakłada pierwszą w Polsce fabrykę narzędzi wiertniczych, zaopatrzoną w młot parowy. Pierwszym kowalem, który pod młotem parowym odkuł świder, był Jan Karwasiński. W roku 1895 wprowadza Szczepanowski z Kanady przedsiębiorców wiertniczych Cyrusa Perkinsa i Crosbyego. Do pracy stanęli początkowo inżynierowie. To też Polacy stają się w krótkim czasie lepszymi wiertaczami aniżeli ich amerykańscy nauczyciele i są poszukiwani w całym świecie. Już w roku 1886 wyjeżdża pierwsza ekspedycja złożona z naszych techników wiertniczych. Celem ich wówczas była Argentyna. Z czasem pracuje wiertacz polski wszędzie, gdzie wierci się za ropą, znają go w Indiach, na Trynidadzie, Jawie, Borneo, w Persji, Tunisie, na Kaukazie, we Włoszech, jednym słowem, wszędzie, gdzie człowiek toczy walkę o wydarcie ziemi jej tajemnic.

Nasi technicy-wiertnicy wprowadzili w roku 1896 kanadyjsko-polski system wiercenia do Rumunii i był czas, kiedy w tym kraju na kopalniach nafty słyszało się przeważnie język polski, a ogłoszenia kopalniane i tablice firmowe drukowano i pisano w języku polskim.

Pierwszą Szkołę Wiertniczą założono w roku 1890. w Bóbrce. Pierwszym dyrektorem Szkoły Wiertniczej był inżynier Zenon Suszycki. W roku 1896 została ona przeniesiona do Borysławia.

Szczepanowski był pierwszym, który zachęcił techników by pracowali fizycznie w szybie. Z biegiem czasu weszło to u nas tak dalece w zwyczaj, że każdy adept wiertnictwa rozpoczyna swą praktykę od pracy fizycznej, w charakterze pomocnika szybowego. Skutek tej współpracy pracownika fizycznego z technikiem jest jeszcze dziś widoczny, gdyż przemysł naftowy nie może narzekać na jakość pracowników fizycznych. Przez współpracę tę zyskał pracownik fizyczny, gdyż przez zrozumienie wykonywanych czynności nabrał chęci do pracy, technik zaś poznawszy ciężką pracę robotnika naftowego, pracę, podczas której nieraz leją się szlamowiny za kołnierz a ubranie jest nawskroś przesiąknięte ropą, zdaje sobie sprawę, czego można od pracownika wymagać, uczy sie pracę cenić i poważać.

Jak pracuje K.K.O. pow. gorlickiego.

Komunalna Kasa Powiatu Gorlickiego rozwija się rzeczywiście ostatnio ogromnie intenzywnie. dowodem czego choćby cyfry obrotów, które za wrzesień wynoszą kwotę 2.000.000 zł, za październik 2.450.000 zł, za listopad 3.100.000 zł. Mówią one rzeczywiście same za siebie i wskazują na to, że K. K. O. skupiła w swoim niezawodnym ręku gros interesów handlowych naszego Zagłębia przemysłowego. Znamienną też rzeczą jest, że w dniach niepewności i pewnego rodzaju niepokoju politycznego K. K. O. rejestrowała przypływ i wpłaty nowego kapitału, podczas — gdy w przeważającej ilości instytucyj bankowych notowano zmniejszenie się kapitału obrotowego.

K. K. O. siłą swego znaczenia i solidnych podstaw finansowych stała się regulatorką życia gospodarczo-finansowego tego okręgu, wypełniając swe zadania statutowe. Ostatnio obniżyła ona stopę procentową od weksli dyskontowych na 8 procent rocznie, otwierając równocześnie dla sfer rzemieślniczych i drobnego kupiectwa nowy 5 procent (rocznie) kredyt krótkoterminowy, przeznaczając na ten cel tylko własne fundusze i nie korzystając z udzielonych innym instytucjom kredytów celowych.

Wszystko to świadczy o pomyślnym rozwoju naszej instytucji, jej ogromnie doniosłym znaczeniu dla życia finansowo gospodarczego powiatu gorlickiego. Sprawność manipulacyjna, silne zasoby gotówkowe, bezpieczeństwo pupilarne i punktualność we wywiązywaniu się ze swych zadań przyciągają licznych klientów, którzy stale wyrażają się o działalności KKO. w Gorlicach w sposób nadzwyczaj dodatni, podnosząc równocześnie sprężystość jej kierownictwa w osobach pp. dyrektorów: Hoszowskiego i Kochańskiego.

Otwarcie strzelnicy Z. S. w Gliniku Mariampolskim.

Na uroczystość tę, zorganizowaną pod protektoratem p. starosty gorlickiego mgra J. Styczyńskiego i obwodowego komendanta P. W. i W. F. p. kapitana I. Jelenia przybyły prócz oddziałów ZS. oraz P. W. i W. F. również delegacje zaprzyjaźnionych organizacyj, z pocztami sztandarowymi, a miejscowy oddział Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego z orkiestrą. Po dekoracji zasłużonych przez p. starostę i wysłuchaniu Mszy Świętej odbyła się defilada zgromadzonych oddziałów przed Reprezentantami Władz cywilnych i wojskowych.

Następnie na Strzelnicy, po podniesieniu flagi oraz odegraniu Hymnu Państwowego powitał licznie zebranych prezes O. Z. S. w Gliniku Mariampolskim inż. H. Węgrzyn i w krótkich słowach przedstawił historię strzelnicy, zbudowanej przez strzelców oddziału) na terenie bezinteresownie oddanym do użytkowania Związkowi Strzeleckiemu przez firmę Galicyjskie Karpackie Towarzystwo Akcyjne w Gliniku Mariampolskim. podnosząc zasługi twórcy i byłego komendanta tamtejszego oddziału Z. S. p. Józefa Grossera, który wykonał plany strzelnicy i kierował techniczną stroną ich wykonania. Po przemówieniu pana starosty mgra Styczyńskiego i p. kpt. Jelenia dokonał aktu poświęcenia ksiądz Stanisław Jagła.

Po oddaniu szeregu strzałów do tarczy honorowej, odbyły się międzyorganizacyjne zawody strzeleckie o nagrody, w których pierwsze miejsce zdobył zespół P. W. im. Marcina Kromera w Gorlicach. Na zakończenie odbyła się akademia, urządzona siłami członków O. Z. S. pod kierunkiem p. O. Węgrzynowej. Akademię poprzedziło przemówienie p. delegata wojskowego p. t. „Wojska Polskie na Zaolziu.“

Uroczystość zakończyła ogólna zabawa, w czasie której zwycięzcom w zawodach strzeleckich rozdano liczne nagrody, ufundowane między innymi przez Radę Powiatową, Komunalną Kasę Oszczędności Miasta Gorlic, p. dyrektora inż. Henryka Marczaka, Zarząd Powiatowy Z. S. i innych ofiarodawców.

Lekarz-wet. Zbigniew Lang (Szczawnica).

Weterynarz w zdrojowisku.

(Praktyczne znaczenie badania lekarsko weterynaryjnego zwierząt rzeźnych i mięsa w życiu codziennym, z uwzględnieniem zdrojowisk.)

Jest wiele osób, które nie zdają sobie sprawy z tego, jak ważną rolę w życiu codziennym odgrywa badanie lekarsko-weterynaryjne zwierząt rzeźnych i mięsa. Lekarz weterynaryjny, pełniący funkcję organu urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa — jak sama nazwa wskazuje — obowiązany jest zbadać zwierzę za życia, przed dopuszczeniem go do uboju, a następnie zbadać i ocenić (sklasyfikować) mięso, przed dopuszczeniem go do konsumcji. Takie więc mięso, pochodzące z uboju, dokonanego w rzeźni pod nadzorem lekarsko-weterynaryjnym, zaopatrzone w urzędowe pieczęcie, daje rękojmię zdrowotności i dobroci. — Ma to doniosłe znaczenie dla wszystkich, a przede wszystkim w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach, w których właściciele will i pensjonatów, prowadzących równocześnie kuchnie — powinni dbać o to, by wszelkie potrawy mięsne były zdrowe, świeże i smaczne.

Jakże jednak często w praktyce inaczej to wygląda. W miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach, gdzie jest wielkie zapotrzebowanie i duży zbyt mięsa, uprawia się często t. zw. pokątny ubój, przy czym mięso, pochodzące z takiego, sprzedaje się za zniżoną cenę do wszelkiego rodzaju jadłodajni, restauracji, pensjonatów i tp. — Pomijam sam fakt uboju, który odbywa się bez uprzedniego urzędowego zbadania zwierzęcia, bez żadnego nadzoru, w warunkach pozostawiających bardzo wiele do życzenia pod względem higienicznym; pomijam też fakt nieumiejętnej obróbki mięsa przez ludzi, którzy niekiedy nic wspólnego z ubojem nie mieli. Istnieje więc przy tym możliwość zanieczyszczenia mięsa treścią przewodu pokarmowego, co jest naprawdę niepożądane. Trzeba mieć bowiem na uwadze rzeczy ważniejsze, rzeczy bardziej niebezpieczne o których niekiedy nie pamięta się lub się zupełnie o nich nie wie — a to: 1] mięso dostarczone przez pokątnych dostawców może pochodzić ze zwierząt chorych. Nie można łudzić się tym, że mięso np. pochodzące z cielęcia dobrze wyglądającego musi być zdrowe. Jest bowiem wiele schorzeń u cieląt, których mięso do konsumcji nie powinno być dopuszczone. Wystarczy tu wspomnieć o takich schorzeniach, dość często spotykanych, jak ropne zapalenie pępowiny, ropne zapalenie stawów u cieląt t. zw. kulawka, biegunka cieląt, żółtaczka i wiele innych schorzeń infekcyjnych. 2) Mięso dostarczone z pokątnego uboju może pochodzić od zwierząt dobitych z konieczności. Ten punkt jako bardzo ważny z wielu innych względów zasługuje na specjalne omówienie. Tu wspomnę tylko o tym, że mięso takie musi być uważane za mniej wartościowe, jeżeli wogóle nadaje się do użytku, i bez uprzednich oględzin lekarskich absolutnie pod żadnym pozorem nie powinno być do obrotu dopuszczone. A ileż pozostawia do życzenia dostawa mięsa z pokątnego uboju, który jest ustawowo zabroniony i tępiony.

Dokończenie nastąpi.

Skończyć z walką szkolną w Gorlicach

Fatalnych stosunków, jakie niestety zachodzą na terenie naszego szkolnictwa średniego, mają całe Gorlice już dość. Niezrozumiała i naprawdę nie licująca z godnością pedagogiczną walka, której dowodem są choćby sprawozdania i protokoły Międzyszkolnej Komisji Porozumiewawczej — jest faktycznie unikatem w wysoko zresztą postawionym naszym szkolnictwie. Należałoby też w interesie, nie tylko uczącej się młodzieży, ale przede wszystkim samego nauczycielstwa, unormować sprawę sprawiedliwie, bez żadnych ubocznych względów a najważniejsze bez nagonki, która, szyta zbyt grubymi ściegami — jest aż za wyraźnie widoczną,

O co właściwie chodzi? Krótko: o sprawę zasłużonego seminarium żeńskiego, które ma swą historię od r. 1893 — i sprawę pryw. gimnazjum, którego istnienie liczy lat kilka. Szereg zasłużonych burmistrzów mimo rezimu austriackiego, jak np. W. Biechoński dr. Józef Radomyski itp. — starał się o założenie w Gorlicach szkoły średniej, a zdobywszy prawo dla gimnazjum rządowego, starego typu, uzyskał równocześnie od r. 1909 otworzenie, narazie „Prywatnych lekcji seminarialnych".

Oto początek gorlickiego seminarjum. Przypatrzmy się dalszym czasom. Rok za rokiem wychodzą uzdolnione absolwentki, a Seminarium Nauczycielskie przyjmuje nazwę ks. Bronisława Świeykowskiego tego najbardziej zasłużonego „człowieka" Gorlic.

Pamiętamy Jego sławne spory... z Franciszkiem Józefem, cesarzem b. Austrii spory, które bohatersko, jako bezprzykładny wprost patriota polski.... wygrał!

I dziś przeciwko Seminarium, wzgl. dalszym kursom, które zakładał Ten Czcigodny Obywatel — zaczynają występować rozmaici „gimnazjalni" i tzw. działacze. Mało tego, bo nawet, po ujęciu nowych przepisów Jędrzejewiczowskich — tzw. pryw. gimnazjum żeńskie nie ma racji bytu. Chce wykorzystać dotychczasowe pomoce, lokal itp. Seminarjum o którym dziwnie „wysoko" dotąd zadecydował Magistrat (zażądał 2000 zł. w stosunku 250 zł. ubiegłych.)

d. c. n.

—O—

Sport hokejowy na niewłaściwej drodze

Od znanego działacza sportowego z Krynicy otrzymaliśmy poniższy artykuł, który zapewne zainteresuje szerokie rzesze sportowców ze względu na aktualność sprawy.

REDAKCJA

Fakt posiadania sportu amatorskiego, napawał nas zawsze dumą i przy każdej sposobności akcentowaliśmy wyższość naszą nad innymi państwami, w których dominował sport zawodowy. Dziś czasy te należą już do przeszłości, a każdy znający sport z odwrotnej strony medalu, rumienić się musi mówiąc o sporcie w Polsce — czysto amatorskim.

Mam na myśli obecnie hokej na lodzie. Lepsi gracze zmieniają jak w kalejdoskopie miejsce zamieszkania (alias posady dostarczone im przez kluby) w myśl licytacyjnej maksymy kto da więcej, i brakuje nam tylko giełdy dla tej „stajni hokejowej". Dziś już nikogo nie dziwi, że gracz X który zaledwie podpisać się potrafi i to kiepsko, obejmuje posadę urzędnika, lub gracz X dostaje zajęcie w fabryce, w dziele mechanicznym, na którym się najmniej rozumie. Główna rzecz, że klub który dysponuje dużym rezerwoarem posad, osiąga cel, silną drużynę, której sam na swoim terenie wychować nie chce, lub nie potrafi.

A władze sportowe? Ich to wcale nie dziwi że zawodnik X podpisuje rano zgłoszenie do klubu K. by popołudniu na skutek telegraficznej korzystniejszej oferty żądać zwolnienia i podpisać zgłoszenie do klubu D. Z jednej strony wabi turnee zagraniczne, z drugiej dobra posada nęci, niewiadomo co przyjąć. Nikogo nie dziwi wycieczka hokejowo-turystyczna czterech graczy naraz, z jednego klubu, do drugiego. Trudno... tak się jakoś składa.

Z wywiadu umieszczonego w piśmie, dowiadujemy się że klubu X nie zaliczono do Ligi, gdyż „wszyscy wiedzą że klub ten stracił wszystkich najlepszych graczy". Wszyscy wiedzą... tak lecz nie wszyscy wiedzieli o tej stracie w czasie ustalenia drużyn ligowych, nawet sam klub nie wiedział. A może... może góra wiedziała.

Bądźmy raz uczciwi i przyznajmy się do prawdy. Nie pozostawajmy w tyle przynajmniej z tym, tak jak pozostajemy z rozwojem sportu, za innymi państwami. Przyznajemy biorąc rzeczy nago, że nie jest to sport amatorski. W ten sposób sportu amatorskiego nie rozwiniemy, ani nie podniesiemy, gdyż niestety pracują nad nim i tacy, którzy ze swej wieloletniej pracy nie zechcą tworzyć ferm hodowli hokeistów, dla zasilenia innych zamożnych stajni wyścigowych.

K. Ż.

KRONIKA

SYLWESTER w mieście przeszedł pod znakiem zabawy, zresztą skromnej, a jednakże miłej. Najlepiej bawiono się na eleganckiej zabawie, urządzonej nadzwyczaj udatnie przez K. P.W. w Łazienkach — a dalej na Sylwestrze w Domu Robotuiczym, gdzie zgromadziła się młodzież chętna zabawy. Kasyno Cywilne miało par kilkanaście, Dom im. Pierackiego kilkadziesiąt, przy czym urządzono rozmaite konkursy.

KARNAWAŁ. W uajbliższym czasie przewidziane są następujące zabawy: 7-go bm. Zabawa Absolwentów Szkoły Handlowej w Domu im. Pierackiego, 31. bm. Reduta K. P. W. w Łazienkach, a początkiem lutego Bal maskowy w Domu Robotniczym.

TEATR ROBOTNICZY wznawia w najbliższym czasie znakomitą sztukę Krumptowskiego „Krowoderskie Zuchy".

KABARET SATYRYCZNO-LITERACKI. Dowiadujemy się, iż w najbliższym czasie zostanie otwartym w jednym z lokali w N. Sączu kabaret literacko-artystyczny, oparty muzycznie, literacko i wykonawczo o pierwszorzędne, fachowe siły N. Sącza.

NOWOSĄDECZANIE DO AMERYKI. W najbliższym czasie, na zaproszenie Polonii Amerykańskiej, wyjeżdża z Podhala do Stanów A. P. zespół regionalny, pod kierownictwem p. J. Zubka, obejmujący śpiew, taniec i tp.

Bank Podhalański
SPÓŁDZIELCZY z nieograniczoną poręką
ZAKOPANE, ul. Kościuszki 1
zastępstwo Banku Polskiego
załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.

Apteka W. Homme
Dzierżawca Mgr. Tadeusz Goettinger
KRYNICA, naprzeciw Kościoła
Na składzie wszelkie leki w zakres aptekarstwa wchodzące specyfiki, szczepionki, surowce i t. p.

Po gruntownym remoncie całkowicie odnowiony komfortowo urządzony
HOTEL POLONIA, Krynica
vis a vis dworca kolejowego.
Centralnie ogrzewany — wszelkie wygody — restauracja na miejscu.

Pełnokomfortowy Pensjonat ‚Kaprys'
Krynica
Pierwszorzędne położenie, wyśmienita kuchnia, doborowe towarzystwo czynny cały rok.

Pensjonat „Pan Tadeusz"
Krynica Zdrój, ul. Narutowicza
Telefon Nr 391
Własność Zw. Kom. Kas Oszczędności we Lwowie
Dzierżawczyni EMILIA MOSKALOWA.
Poleca pokoje komfortowe — słoneczne, bieżąca woda — centralne ogrzewanie. Do dyspozycji gości jadalnia, holle, pokoje bridżowe, tarasy, garaże. Kuchnia wykwintna, na życzenie dietetyczna.

Krynica Zdrój
Pełnokomfortowy I-szej kategorii
Pensjonat „Kasztelanka"
ulica Pułaskiego Telefon 381.
Malowniczo położony w najpiękniejszej dzielnicy wis a vis a vis parku zdrojowego, blisko nowych łazienek. Pokoje słoneczne z wodą bieżącą ciepłą i zimną. Balkony i duże tarasy — kuchnia wykwintna na żądanie dietetyczna i jarska. Ceny umiarkowane.

Garncem złoto mierzyć będziesz

Gdy los pod „Opatrznością" w Rabce za zł. 10 nabędziesz.

10 złotych nie majątek
a milionowi da początek!
Cała Polska dziś gra
W KOLEKTURZE
pod „OPATRZNOŚCIĄ"
która wszystkich hojnie darzy
„złotą przyszłością"!

Pierwszorzędny Pensjonat „Wisła"
KRYNICA ZDRÓJ, Bulwary Dietla
TELEFON Nr 9
Pokoje słoneczne z wszelkimi wygodami. Balkony, tarasy, ogród. Ogólnie znana wyśmienita kuchnia. PRZY PENSJONACIE CUKIERNIA.

Krynicka kolej górska czynna!

Pokoje do śniadań
Matylda Cellerin
Krynica
willa Białej Róży
Delikatesy — Trunki
Cukry — Czekolady.

Żądajcie wszędzie wyśmienite likiery i nalewki firmy
„ALKOHOL"
Fabryka Likierów
w Nowym Sączu.

PIERWSZORZĘDNY PENSJONAT
„Czerwony Dwór"
daw. Prezydnt „Wilson"
ANTONINY HOLLY WOJEŃSKIEJ
Krynica Zdrój, ulica Widok 50
Telefon 336.
Pokoje słoneczne — Centralne ogrzewanie z bieżącą wodą ciepłą i zimną, tarasy, biblioteka, łazienki. Kuchnia wykwintna na żądanie dietetyczna. Pensjonat czynny cały rok.

Pierwszorzędny Zakład Fryzjerski
„ADAM"
KRYNICA, willa VOGEL
Specjalne gabinety dla Pań i Panów. Zakład urządzony nowocześnie. Najlepsze wykonanie przy pomocy specjalistów z dziedziny fryzjerstwa.

Światowej sławy preparaty kosmetyczne Maxa Taktora — Hollywod — Londyn do nabycia
Perfumeria „Aromat"
NOWY SĄCZ, Jagiellońska 38.

Pełnokomfortowy Pensjonat
„Hanka"
poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. — Doborowe towarzystwo.

Galanteria — bielizna — obuwie
kosmetyka — artykuły toaletowe
największy wybór — solidna obsługa
W. Chrystowski
KRYNICA, Deptak, Dom Zdrojowy.

RADIO-APARATY
ŚWIATOWYCH MAREK
Philips, Elektrit, Telefunken. Radio-Union, Korona.
ZASTĘPSTWO PAŃSTWOW. ZAKŁADÓW TEL. i RADIO TECHNICZNYCH.
Artykuły techniczne i radiowe.
„AUDIOVOX“ specjalny zakład dla radiotechniki
KROSNO, RYNEK 12.

Wyborowe Tokaje
od 15 litrów wzwyż, począwszy od zł 4·50 za litr
SPECJALNOŚĆ **Tokaj medicinal**
DOSTARCZA: PODHALAŃSKI WOLNY SKŁAD WIN
Nowy Sącz, ul. Szwedzka 9 Tel. 112.

PIERWSZORZĘDNA RESTAURACJA i BUFET
A. Rzepecki, Nowy Sącz Rynek
poleca obiady, śniadania i kolacje — Dla wycieczkowców i turystów specjalny rabat. — Własny wyrób doborowych wędlin.

Wytwórnia Pieców Kaflowych i Patent. Grzejników Szamot.
Józef Malczyk i Ska
JASŁO
Telefon 131. PKO. 416.140.
POLECA:
Kafle białe, kolorowe, patentowane grzejnikii (patent Nr. 21.107) — płyty piekarskie, cegły różne i zaprawy szamotowe. — Buduje piece nowe i przebudowuje stare z zastosowaniem najnowszych konstrukcyj (pat. Nr 21107) — dające oszczędności opałowe do 50 proc. i tyleż zwiększenia ciepła oraz wykonuje wszelkie roboty zduńskie.
NA SKŁADZIE posiada okucia żelazne, piecowe i kuchenne.

RADIO
ODBIORNIK
MASZYNĘ
DO SZYCIA

kupisz korzystnie
POLSKI DOM HANDLOWY
S. KUKULSKI — JASŁO

Aparaty radiowe
„ELEKTRIT“
ZAWSZE PRZODUJĄ!
Wyłączna sprzedaż i demonstracje
B-cia Jagiełłowicz
Jasło, Rynek 2
Telefon 103

FABRYKA WYROBÓW DRZEWNYCH
„Forest“
w Gorlicach
jest największym w Polsce producentem wieszaków odzieżowych.

Biuro Techniczn.-Handlowe
KONCESJONOWANY
Zakład Instalacji elektryczn. dla siły i światła
Adolf WOJNAR
w Krośnie
ul. Kolejowa [Dom Zw. Górników)
Telefon Nr 36. PKO. Kraków 404·400
POLECA
artykuły techniczne, kopalniane, warsztatowe i budowlane. — Armatury, materiały instalacyjne, elektryczne, gazowe, parowe, wodne, centr. ogrzewanie. — Lampy i żyrandole elektryczne. Silniki elektr. spalinowe i parowe. Obrabiarki i urządzenia stalowe do obróbki drzewa i metali. Aparaty i automaty elektryczne, gazowe i wodne. Odbiorniki radiowe światowych marek.

Meble artystyczne
Specjalność:
meble w stylu zakopiańskim
na dogodnych warunkach
oferuje
Wytwórnia Mebli
Leopolda Gąsiora
Krosno, ul. Łukasiewicza

CZY BYŁEŚ JUŻ W BARZE
„EMPIRE“ Zakopane
KRUPÓWKI 67 — TEL. 13·88.

Pierwszorzędna
RESTAURACJA—BUFET
W. DYREK
Nowy Sącz, Szwedzka 1.

„Sukno“
Mgr JAN EISENBACH i LAUFER
Gorlice, Rynek 10.
Tel. 147 — PKO. 507·423.
POLECA
na seson zimowy we wielkim wyborze najmodniejsze towary tekstylne.
— Ceny niskie. —
Dogodne warunki spłaty.

MAGAZYN TOWARÓW GALANTERYJNO-MODNYCH
Adolf Goldner
JASŁO, UL. KOŚCIUSZKI.
Na składzie wielki wybór kaloszy i śniegowców. — Najnowsze modele

Rok założenia 1900
WŁADYSŁAW STYCZYŃSKI
Nowy Sącz, Jagiellońska 3
WYRÓB i SPRZEDAŻ PIERWSZORZĘDNYCH WĘDLIN!

HUTA SZKŁA, JASŁO
Spółka z ogr. odp.
PRODUKCJA SZKŁA TAFLOWEGO

ZAKŁAD ARTYST. ZŁOTNICZY i RYTOWNICZY
Aleksander Urban
JASŁO, ul. Br. Pierackiego
projektuje i wykonuje z działu rytowniczego monogramy i herby, napisy w złocie, srebrze i metalach oraz w szlachetnych kamieniach.
Pieczęcie kauczukowe i metalowe. Odznaki medale i żetony dla szkół i klubów. Gwoździe i okucia do sztandarów. — Tablice emaliowane i rytowane. Wykonuje wszelkie prace w zakres jubilerstwa wchodzące. Bogaty wybór kamieni syntetycznych.

ZYGFRYD WEITHORN
GORLICE, Rynek
KORONKI PORCELANOWE, MOSTKI BEZ KORON.

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI
Piotr Kasprzycki
Nowy Sącz, ul. Sobieskiego
Oprawa książek i obrazów.

Wytwórnia i hurtownia artykułów sportowych

F. Tenerowicz, Krosno ul. Lewakowskiego.

Niniejszym podajemy do ogólnej wiadomości, iż ostatnio otworzyliśmy w **NOWYM SĄCZU ul. Długosza 9** - [Telefon 61)

SKŁAD

WĘGLA i KOKSU

posiadając na składzie, w każdej lości: węgiel z kopalń górnośląskich i innych, koks, drzewo opałowe żelazo handlowe oraz materiały budowlane, jak żelazo, wapno, cement, papa i tp.

Dostawa szybka i terminowa.

Towarzystwo Handlowe

JAN CERAŃSKI

Sp. z ogr. odp.

Do sprzedania w Iwoniczu-Zdroju

pięknie położona willa z terenem budowlanym 4000 metrów, o 17 umeblowanych pokojach.

Informacyj udzieli: Powiat. Komunalna Kasa Oszczędności Krosno.

Najnowsze modele radioodbiorników

przodującej na całym świecie firmy: **Telefunken** najdogodniej zakupisz we wyłącznym przedstawicielstwie na Podhale — —

„RADIOŚWIAT“

Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 46.

Tamże światowej sławy maszyny do szycia z 30-letną gwarancją

7-obwodowa superheterodyna o niezwykłych zaletach, odznaczająca się dalekim zasięgiem oraz specjalnie dobrym odbiorem krótkofalowym. Przystępna cena, dogodne warunki spłaty.

Demonstracje w firmie:

Adolf Margulies, Jasło Rynek

AUTORYZOWANY PUNKT SPRZEDAŻY.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE znanych ze swej dobroci wybów firmy

„ERES“, JASŁO

FABRYKA CUKRÓW, CZEKOLAD i MARMELADY

Specjalność: „Chrup-chrup“ pałeczki pomarańczowe i rumówki

Cukiernia Krakowska

Romana Stankiewicza

NOWY SĄCZ, ul. Kościuszki 2

Ciastka, cukry, czekolady.

Specjalność: grzany miód do picia

NARTY, ŁYŻWY, ROWERY, GRAMOFONY, PŁYTY, LAMPKI ELEKTRYCZNE po cenach najniższych poleca

Landau d. Hutterer

Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 7.

SPORT

Nowy Sącz, Jagiellońska 23

Nasze obuwie to chluba eleganckiej Pani!

Fabryka Wódek

I. FRANTA

GORLICE

Telefon Nr 13 Telefon Nr 13

poleca wyborowe gatunki nalewek i wódek. Specjalność Cuba-Rum 55 proc. wiśniowa, pomarańczowa i t. p.

Wytwórnia masowych wyrobów drzewnych

IGNACY GRUSZECKI

Gorlice

Wieszaki odzieżowe, rzeźby regionalne, wyroby drzewne dla użytku kuchennego, wyroby pędzlarskie, szpunty drewniane do beczek

Złóż datek na pomoc **zimową?**

Za Komitet redakcyjny: T. W. R.: Erazm Rola.

Wydawca i redaktor: M. Lustig. „Drukarnia Podhalańska“ w Nowym Sączu.